

SHARING WORLDVIEWS: LEARNING IN ENCOUNTER FOR COMMON VALUES IN DIVERSITY (WEL)

Erasmus+ KA220-HED- Yükseköğretim Alanında İşbirliği ve Ortaklık Projesi

Vahdeddin ŞİMŞEK*

Demokrasi kültürü tartışarak ve sonrasında farklı dünya görüşlerine sahip insanların karşılıklı saygı, sevgi ve hoşgörü anlayışıyla gelişmektedir. Bununla birlikte, 21. yüzyıl toplumları çoğunlukla daha çoğulcu ve farklılıkları-çeşitlilikleri-ötekini içerisinde barındıran toplumlar haline gelmiş olmasına rağmen ne yazık ki diğer taraftan demokratik değerler baltalanarak tüm vatandaşların katılımının sağlanması ve sürece dâhil edilmesini engelleyen radikal eğilimler (köktencilik, ırkçılık, popülizm, milliyetçilik, aşırıcılık vb.) de yaygınlaşmaktadır. Demokratik bir yönetim anlayışı sosyal uyum, farklı kültür, din, dünya görüşleri ve gruplar arasında bir arada barışçıl bir yaşama ortamını sağlayan zengin iletişim kültürüne dayanmaktadır. Bu yüzden bir toplumun her bir üyesi çok farklı dünya görüşlerine sahip olsalar da- hem sahada yerel ve uluslararası bağlamlardaki gerçek karşılaşmalarda hem de dijital medyadaki karşılaşmalarda karşılıklı olarak açık bir diyalog yürütebilecek yeterli iletişim becerilerine sahip olmak zorundadırlar.

İçerisinde farklılıklar barındıran bir toplum için tüm bireylerin hoşgörü ve saygı iklimini destekleyecek etkili, verimli iletişim becerileriyle donatmak için ideal yerlerin başında okullar gelmektedir. Çünkü okul toplumun mikro-kozmosu, yani bazı kuralları ve ilkeleri olan büyük evrenin küçük bir modellenmesidir. Okullar fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde fiziksel veya ente-

* Arş. Gör., Dr. Kırıkkale Üniversitesi, İslâmi İlimler Fakültesi, Din Bilimleri Anabilim Dalı

e-posta v.simsek@kku.edu.tr ORCID: 0000-0002-3973-850X

Atıf/Cite as: Şimşek, Vahdeddin. "Sharing Worldviews: Learning in Encounter for Common Values in Diversity (WEL) Erasmus+ Ka220-Hed- Yükseköğretim Alanında İşbirliği ve Ortaklık Projesi" *Dini Araştırmalar*, 25/62 (Haziran 2022), 359-364

360 • SHARING WORLDVIEWS: LEARNING IN ENCOUNTER FOR COMMON VALUES IN DIVERSITY (WEL)

Erasmus+ KA220-HED- Yükseköğretim Alanında İşbirliği ve Ortaklık Projesi

lektüel yeteneklere sahip veya sahip olmayan tüm öğrencilere, sağlık durumlarına, kültürel, sosyal veya ulusal geçmişe ve dinlerine, inançları veya dünya görüşlerine bakılmaksızın ulaşılma amaçlanmaktadır. Bu durumda, okulların

- ✓ her bir öğrenciye ulaşabilen,
- ✓ dijital veya gerçek uluslararası bağlamlarda öğrencilerin karşılıklı saygılı ortamlarında karşılaşmalar ile öğrenmelerine, deneyimlemelerine ve bunları dile getirmeye izin veren,
- ✓ davranış değişikliği yoluyla sürdürülebilir önleyici etkiye sahip olan

bireyler yetiştirme görevi bulunmaktadır. Bu noktada farklı dünya görüşüne sahip insanlar ile saygılı ve takdir edici karşılaşmalara yön verecek bu tür eğitimsel kavramların uygulanması için insanlığın temel sorularıyla ilgilenen din eğitimi, ahlak ve felsefe gibi alanların konuları özellikle uygundur. Bununla birlikte radikalleşme ve ayrımcılık yolunda işlevsiz hale getirilen olgular esasen dinler ve dünya görüşleridir. Bu nedenle, eğer öğrenciler dini veya seküler hakikat iddiaları hakkında birbirleriyle yapıcı ve saygılı diyalog oluşturmayı bu derslerde öğrenirlerse, diğer derslerde ve nispeten daha kolay konularda bunu yapabilmeye becerisi geliştireceklerdir. Fakat öğrencilere ancak öğretmenler aracılığıyla ulaşılabilir. Bu nedenle öğretmen eğitimi ve öğretmen yetiştirme programları öğretmen adaylarına farklı dünya görüşleriyle “Karşılaşmayla Öğrenme” kavramı hakkında bilgi vermeye içeren tecrübeler ve öğrenmeler içeren çalışma programları sunmalıdır. Bu kapsamda farklılıklar içerisinde ortak değerlerle karşılaşma kültürünü sürdürülebilir somut bir şekilde uygulayabilen ve test edilebilen eğitimsel kavramların işe koşulduğu her türlü sivil ve resmi uluslararası nitelikteki projelere ihtiyaç vardır.

Avrupa'nın birçok yerinde üniversitelerde ve kolejlerde dinler arası ve kültürlerarası üniversite eğitimi noktasında iyi girişimler, programlar ve projeler bulunmakta ki, bu proje için başvurular da uzun yıllar bu çalışmalar ve yayınlar içinde aktif olarak yer almıştır. Son olarak birkaç profesör, uzman ve eğitimci, Avrupa çapında öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde ve öğretmen adaylarının eğitiminde sadece teorik olarak değil, aynı zamanda *Farklılıklar İçerisinde Ortak Değerler için Karşılaşma Yoluyla Öğrenme* kavramları içerisinde okullarda ve sınıflarda nasıl uygulanacağı noktasında uygulama eğitimlerini kapsayan SHARING WORLDVIEWS: LEARNING IN ENCOUNTER FOR COMMON VALUES IN DIVERSITY (WEL) (Erasmus+ KA220-HED- Yükseköğretim Alanında İşbirliği ve Ortaklık Projesi) başlıklı projede bir araya gelmiştir.

Prof. Dr. Katja Boehme (Heidelberg University of Education), Prof. Dr. Vasiliki Mitropoulou (Aristotle University of Thessaloniki) ve Prof. Dr. Mualla Selçuk'un (Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi) yürütme kurulunda olduğu, proje ekibinde *Worldviews* (dünya görüşü) ifadesini kavramsallaştıran Prof. Dr. John Valk (The University of New Brunswick) başta olmak üzere Avusturya dahil Almanya, Yunanistan ve Türkiye'den öğretim üyeleri, uzmanların yer aldığı ve öğretmen yetiştiren yükseköğretim ve ortaöğretim okullarının paydaş olarak bulunduğu bu proje, kısaca WEL olarak anılmaktadır.¹

“Worldview”, “Encounter” ve “Learning” kavramlarının baş harfleri alınarak oluşturulan

WEL'in 3 temel boyutu bulunmaktadır:

- WEL: digital (Projenin platformu)
- WEL: study (Projenin eğitimsel içeriği)
- WEL: cred (Projenin uluslararası sertifikası)

Proje kapsamında 'Dünya Görüşlerini Paylaşma: Farklılıklarda Ortak Değerler için Karşılaşma Yoluyla Öğrenme' kavramının öğretmen eğitimi ve öğretiminden okullara yayılmasını sağlayarak demokrasilerde karşılıklı anlayış ve saygı çerçevesinde bir konuşma kültürüne katkıda bulunması amaçlanmaktadır. WEL: Tüm katılımcıları çeşitlilikle başa çıkmak ve uluslararası işbirliği ve dijital alanlarda edindikleri iletişim becerileri ile barış içinde bir arada yaşama ve geleceğe yönelik bir Avrupa kimliğine karşılıklı katkıda bulunmaları için güçlendirmeyi hedeflenmektedir. Çok dilli bir dijital öğretim, öğrenme, etkileşim ve işbirliği platformu 'WEL: dijital' projenin uygulanmasının temeli ve yaygınlaştırma aracı olması amaçlanmaktadır. Söz konusu proje öğretmen yetiştirme ve eğitiminde (PR 3) alandaki gelişmelere açık, öğrenme materyallerine (PR 4) OER (açık ders malzemesi) olarak erişilebilen, yenilikçi ve dijital olarak desteklenen, uluslararası kullanılabilir çalışma programı WEL: study'i (PR 2) oluşturacak ve ilgililerin kullanıma sunulması hedeflenmekte-

1 **Proje ortakları** Pädagogische Hochschule Heidelberg (Germany) Coordinating organisation, Ankara University (Turkey), Aristotle University Thessaloniki (Greece), Kirchliche Pädagogische Hochschule Wien/Krems (Austria), Hochschule für jüdische Studien Heidelberg (Germany), Pädagogische Hochschule Karlsruhe (Germany), Eskişehir Osmangazi University (Turkey) **Proje Destekçileri** Pädagogische Hochschule Freiburg (Germany), University of New Brunswick (Canada), Heidelberg School of Education (Germany), Gymnasium Bammental (Germany), Platon Schools (Greece), Eskişehir Eti Sosyal Bilimler Lisesi (Turkey), HAK/HAS/AUL Sacré Coeur (Austria)

362 • SHARING WORLDVIEWS: LEARNING IN ENCOUNTER FOR COMMON VALUES IN DIVERSITY (WEL)

Erasmus+ KA220-HED- Yükseköğretim Alanında İşbirliği ve Ortaklık Projesi

dir. Eğitimsel içerik olarak da nitelenebilecek WEL: Study, Avrupa çapında mesleki gelişimde bir yeterlilik olarak tanınan ve uluslararası kabul görmüş bir sertifikayı WEL: cred (PR 5) üretilmesi planlanmaktadır.

WEL
Proje Koordinasyonu ve Yönetimi
Dijitallik
PR 1. Çok dilli dijital öğretim, öğrenme, etkileşim ve işbirliği platformu WEL: digital
PR 2. Dijital olarak desteklenen, uluslararası geçerliliğe sahip çalışma programı WEL: study
Öğretmen Eğitiminde WEL
PR 3. Öğretmen yetiştirme ve eğitimi için rehber ilkeler ve öğretim yaklaşımları
PR 4. Öğretmen yetiştirme ve eğitimi için yenilikçi öğrenme materyalleri
Uluslararası geçerliliği olan bir sertifikanın geliştirilmesi: WEL: cred
PR 5. Uluslararası olarak tanınan sertifika WEL: cred
WEL: study'in okullarda uygulanması
PR 6. Okullar için rehber ilkeler ve yaklaşımlar
PR 7. Okul öğretmenleri için yenilikçi öğrenme materyalleri
Değerlendirme ve kalite izleme
PR 8. Yükseköğretim Kurumları ve okullar için WEL: study uygulamalarının değerlendirmesi için ölçme aracı geliştirme
Yaygınlaştırma ve Kullanma

Karşılaşmayla Öğrenme kavramına duyulan ihtiyaca cevap vermek ve somut uygulama için aşağıdaki kriterleri karşılayabilen mesleki gelişim noktasında projenin aşağıda verilen özellikleri üzerinde uzlaşmıştır. Proje çıktıları

- öğretmen eğitiminde ve okullarda zaten test edilmiş ve kısmen değerlendirilmiş olması,
- her tür okulda bire bir uygulanabilecek kadar somut olması,
- dünya görüşleri arası olması yani dini görüşlerin yanında ayrıca seküler dünya görüşlerini tartışmaya açması,
- disiplinlerarası ve konu odaklı olması ve farklı dünya görüşlerine sahip katılımcılara rehberlik etmesi,
- geçmişleri ne olursa olsun, karşılıklı saygı çerçevesinde disiplinler arası sohbete katılmak için varoluşsal açıdan önemli konuların olması,
- katılımcılara güvenilir gerçek veya dijital alanlarda kendi bireysel dini veya dünya görüşleri, seküler dünya görüşlerini ifade etme fırsatı vermesi,

- katılımcıların hem gerçek hem de dijital ortamda diyalog ve karşılaşma yetkinliklerini uygulamalarına izin vermesi,
- katılımcıların ülkeler arasında ulus ötesi iletişim kurmalarını ve dijital kapasiteler geliştirmesine imkân vermesi,
- farklılıklara hoşgörü ve dezavantajlı katılımcıların (fiziksel, zihinsel bozukluklar, sağlık sorunları, kültürel farklılıklar, sınırlı sosyal yeterlilikler, ekonomik dezavantaj) öğretmen eğitimine, hem okulda hem de mesleki gelişimde, dahil edilmesini sağlaması,
- farklılıklar içerisinde ortak değerler için Karşılaşmayla Öğrenmenin gerçek ve dijital düzenlemeler aracılığıyla katılımcıların Avrupa kimliğine katkıda bulunmaları ve demokrasiye katılmalarını güçlendirmesi, gibi yönleri öne çıkmaktadır.

Sharing Worldviews: Learning in Encounter For Common Values in Diversity (WEL) kapsamında ilk etkinlik uluslararası çalışma-tanıtım günü (International Study Days) faaliyeti yapıldı. 16-17 Mayıs'da Heidelberg Üniversitesi, Eğitim Fakültesi liderliğindeki AB projesi kapsamında Yunanistan, Avusturya, Türkiye ve Almanya'dan Avrupa'nın diğer bölgelerinden öğrenciler, iki gün süren dijital buluşma etkinliğine davet edildi; WEL projesinin bu etkinliği eğitim alanındaki uluslararası çarpanların yanı sıra din, etik ve felsefe alanlarındaki öğrenci öğretmenlere yönelikti. Etkinliğin amacı, uluslar arası düzeyde, dinler ve dünya görüşleri arasında ve konular arasında farklı dünya görüşlerini birbirleriyle konuşmaya dahil etmektir.

Erasmus+ tarafından finanse edilen bu projenin amacını Proje koordinatörü Prof. Dr. Katja Boehme, farklı görüşlere sahip öğrencilerin birbirleriyle saygılı ve ilgiyle buluşmalarını istiyoruz." şeklinde ifade etmiştir. Boehme'ye göre "Demokrasi tartışmalarla ve dolayısıyla kişilerarası etkileşimle gelişir, karşılıklı takdir ve saygı içinde farklı dünya görüşleri sürer. Çoğulcu bir toplumda, vatandaşlar, bazen çok farklı dünya görüşleriyle karşılıklı saygıyla adil bir diyalog yürütme becerisine sahip olmalıdır. Bu iletişim becerilerini öğretmek için ideal yer okuldur, Bu nedenle Sharing Worldviews: Learning In Encounter For Common Values in Diversity (WEL) projesinde öğretmen eğitimini amaçlamaktadır. 16-17 Mayıs'taki çalışma günleri projenin ilk dönüm noktasıydı. 100'den fazla ilgili katılımcı ve farklı ülkelerden 170'den fazla öğrenci katıldı. Her iki günde de saat 13:00 ile 18:00 arasında paralel çevrimiçi yapılan toplantılarda katılımcılar ve öğrenciler birbirleriyle "Who is the human? (İnsan nedir?" ve " Vision of a Better World (Daha iyi bir dünya vizyonu)" konularını tartıştılar. İlgilenen öğretmenler, sonbaharda gelen öğrenci-

364 • SHARING WORLDVIEWS: LEARNING IN ENCOUNTER FOR COMMON VALUES IN DIVERSITY (WEL)

Erasmus+ KA220-HED- Yükseköğretim Alanında İşbirliği ve Ortaklık Projesi

leriyle birlikte bir çalışma gününe kendileri katılmaya davet edildi. Bununla birlikte üniversitelerdeki öğretim görevlilerine 2022/23 kış döneminde veya 2023 yaz döneminde bir çalışma günü düzenlemek üzere proje kapsamında bir araya gelerek öğrencilerine sertifika alma fırsatı sunuldu.

Heidelberg Eğitim Üniversitesi'nin liderliği, Kasım 2021'de başlayan ve Şubat 2024'e kadar devam edecek bu projede geleceğin öğretmenlerini geleceğin çoğul okulu için yetiştirmek amaçlanmaktadır. WEL: Tüm katılımcıları çeşitlilikle anlamlı bir şekilde ve ötekileştirmeden başa çıkmak, uluslararası işbirliği ve dijital alanlarda edindikleri iletişim becerileri ile karşılıklı anlayış içinde bir arada yaşama ve geleceğe yönelik bir karşılaşma etiğine katkıda bulunmaları için güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Projenin sonunda WEL:study, Avrupa'daki üniversitelerde, öğretmen eğitim ve öğretim merkezlerinde, diğer eğitim kurumlarında ve okullarda, açık ders malzemesi (OER) şeklinde, temel yeterlilik bilgisi ve ek yeterlilik, mesleki gelişim materyalleri ile desteklenmiş öğrenme- öğretme yaklaşımları ve kavramları sunacaktır. *'Dünya Görüşlerini Paylaşma: Ortak Değerler için Farklılıklarla Karşılaşma Yoluyla Öğrenme'* kavramının öğretmen eğitimi ve öğretiminden okullara yayılmasını sağlayarak demokrasilerde karşılıklı anlayış ve saygı çerçevesinde bir konuşma kültürüne katkıda bulunacaktır. Bununla birlikte çok dilli dijital öğretim, öğrenme, etkileşim ve işbirliği platformu² WEL:digital platformu oluşturulacak ve Eylül ayında aktif hale gelmesine planlanmaktadır. Projenin bir somut ürünü olarak da geliştirilen didaktik eğitim ve öğretim materyaller bu platformda ilgililere erişilebilir hale getirilecektir Ayrıca, öğretmenler için uluslararası kabul görmüş bir yeterlilik sertifikası verilmesi de hedeflenmektedir.

2 Sharing Worldviews: Learning in Encounter for Common Values in Diversity (WEL) proje web sayfası için: <https://www.ph-heidelberg.de/zq-interreligioeses-begegnungslernen/sharing-worldviews>.